

Aan de heer Minister-President

Betreft: Nota dd. 25 april 1962 met ontvangen codebericht van 18 april 1962 over politiek overleg van de Zes.

Ten aanzien van de bovenstaande mij toegezonden stukken moge ik een enkele opmerking aan U voorleggen en wel over de volgende passages uit het codebericht:

"Spaak heeft daarbij wederom getracht zijn standpunt onomwonden duidelijk te maken door te stellen dat de huidige tekst allerminst strookte met zijn persoonlijke conceptie van Europese eenwording en dat alleen de Engelse participatie de Belgische negatieve benadering zou kunnen doen wijzigen. Stp slechts uitbreiding met Engeland zou een verdragstekst als de huidige kma die hij a.s. onaanvaardbaar achtte kma acceptabel maken kma....."

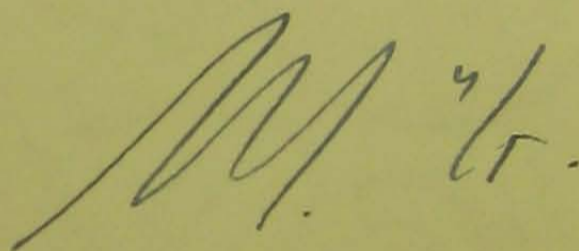
"Ook ik heb gewezen op het doorslaggevend belang dat door Nederland wordt gehecht aan de Engelse participatie en dat voor ons als enig beslissend argument kan worden aanvaard om ons te verenigen met een tekst die op zich zelf zeker niet kan beantwoorden aan de ook in het verleden steeds zo duidelijk naar voren gebrachte Nederlandse conceptie van "een verenigd Europa"

Ik vraag mij af of het wel goed verdedigbaar is, het zo te stellen dat wij in een politieke unie genoeg zouden kunnen nemen met een geringere mate van supranationaliteit, indien aan een dergelijke politieke unie Engeland zou deelnemen. Moet ons beleid niet zeer summier als volgt zijn: wij hebben een economische gemeenschap gevormd met elementen van supranationaal gezag, omdat in de moderne economische en staatkundige verhoudingen de hechtheid, en de continuïteit van de economische gemeenschap om zulk supranationaal gezag vragen. Het is dus niet zozeer een ideële kwestie als wel een kwestie van harde doelmatigheid. Nu komen wij langzamerhand tot de conclusie dat op den duur een economische gemeenschap slechts optimaal kan functioneren wanneer die op een of andere wijze in een politieke gemeenschap is ingebed. Op politiek terrein moeten de geesten nog rijpen en zijn er nog tal van "technische" problemen op te lossen. Wij kunnen dus niet anders dan een politieke unie starten op basis van unanimiteit. Zouden wij beslissingen van regeringschefs of ministers van Buitenlandse Zaken, Defensie of Onderwijs met meerderheid van stemmen willen introduceren, dan zal toch minstens de democratische verantwoordingsplicht tevens geregeld moeten worden. Zoals wij het zien ontkomen wij dus op den duur niet aan de inbouw ook op politiek terrein van supranationale elementen. De mate van

-supranationaliteit-

supranationaliteit op politiek gebied zullen wij toch primair moeten laten afhangen van hetgeen wij uit een oogpunt van doelmatigheid - dat wil zeggen het zo doelmatig mogelijk doen functioneren van de politieke en economische gemeenschap - stellen.

Wanneer ik het juist zie, dat ons beleid in grote lijnen overeenkomstig het bovenstaande is, zou het m.i. en uit een oogpunt van doelmatigheid en uit tactisch oogpunt niet juist zijn om nu al te gaan stellen dat toetreding van Engeland tot de gemeenschap - op zich zelf een zeer wenselijke zaak waarvan ik het grote belang op geen enkele wijze wil betwisten - ons tot minder supranationaliteit (dan gewenst) zou kunnen brengen. Een veel logischer en tactisch aantrekkelijker standpunt lijkt mij om een voorlopig accoord over een politieke unie af te sluiten, waarin de unanimitéit op de niet-economische terreinen geldt tot een bepaald tijdstip in de toekomst, waarna men op basis van de ervaringen het verdrag kan herzien. Op dat herzienings-tijdstip zal Engeland inmiddels deel uitmaken van de E.E.G., waardoor wij met zijn zevenen kunnen overleggen over de mate van de in toekomst gewenste supranationaliteit.

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'M. V.', written in a cursive style.

DE STAATSSECRETARIS